

DOMOLJUB



Izjava vsak četrtek. Cena mu je 5 K na leto. (Za Nemčijo 6 K, za Ameriko in druge tuje države 7 K.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 14.

V Ljubljani, dne 4. aprila 1918.

Leto XXXI.

Ali bo — ali ne bo?

Izjave Jugoslovanov, posebno Slovencev za jugoslovansko državo prihajajo do vrhunca. Vse se je kosalo, od občine do občine, od zastopov do zastopov, od društva do društva, od moža do žene, od fanta do dekleta, da mogočno in slovesno izjavijo, da bi bili radi gospodarji na svoji zemlji, da bi uživali taiste pravice z drugimi narodi v državi, da bi pale stare vezi, ki so oklepale naš narod kot narod druge vrste, kot narod neenakopravnosti in politične sužnosti.

In zdaj? ali bo — ali ne bo? Ali bomo to tudi dosegli, po čemer tako hrepeni jugoslovanska duša, kar tako samozavestno zahteva jugoslovanska raja?

Edinost, to staro naše dete grenkosti, se je vendar enkrat pokazalo v vsi svoji moči in veličastvu, le majhna peščica je, ki hoče našemu narodu še nadalje uspraviti tisočletno mrtvilo in mu preprečiti uresničenje pesnika preroka:

Le vstani, borni narod moj,

Do danes v prah teptan...

Slovenci smo storili v polni meri svojo dolžnost in sveta naloga naših poslancev je, delo nadaljevati in izvršiti. Že leta 1908. dne 16. januarja so naši poslanci sklenili v Kranjskem deželnem zboru na predlog dr. Kreka glede aneksije Bosne in Hercegovine nastopno izjavo: »Deželni zbor pozdravlja aneksijo Bosne in Hrcegovine v trdni nadeji, da je s tem izvršen predkorak k združenju vseh južnih Slovanov naše močaršije v državno-pravno samostojen organizem pod žezlom habsburške dinastije.«

30. maja 1917 pa je podal v državnem zboru dr. Korošec kot načelnik jugoslovanskih poslancev že znano izjavo ali deklaracijo, tičočo se jugoslovanske države na podlagi narodnega in hrvaškega državnega prava.

Od takrat je ta naša misel zorela in dozorela do vrha. Ves jug je prepričan, da je to edina pot, po kateri pridemo do svojih pravic in svoje samostojnosti, da je to naš »minimalni program« ali najmanjša naša zahteva za preliho kri naših mož in fantov. Seveda nam spet zabrne v misel vprašanje: ali bo — ali ne bo? Ali je izpeljiva naša želja, ali je uresničljiva naša zahteva?

Dvoje je mogoče. Ali pridemo Slovenci do zjedinitve slovenskih dežel v smislu stare Ilirije brez odprave dualizma — ali pa do zjedinitve vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov na avstrijskem jugu, torej z odpravo dualizma. V prvem slučaju bi padle sedanje deželne meje in bi bili vsi Slovenci združeni v narodno celoto v Zedinjeni Sloveniji. Ta prevrat bi se dal izvršiti s spremembo ustave le potom državnega zbora in gosposke zbornice. Ker so o tem vsi avstrijski Slovani edini, bi se zato morda tedaj našla večina v državnem zboru.

V drugem slučaju pa bi se moral odpraviti dualizem, to je precep naše države na dve polovici, Avstrijo in Ogrsko. Ogrbi bi morali odstopiti, kar so dobili leta 1867., namreč Hrvaško s Srbsko vojvodino. Tega pa Ogrbi ne bodo dali radi, vsaj z lepo ne. Mogoče bi se bilo sporazumeti z Ogrbi le z velikimi koncesijami. Ravno zdaj pri mirovnih pogajanjih z Rumunijo bi bila zato največja prilika.

Seveda bi bili mi Slovenci že nekaj dosegli, ako dobimo zaenkrat zjedinjeno Slovenijo, zlasti še, če se ji pridene Dalmacija, ki je v tostranski državni polovici ali Cislajtaciji, toda pravo veljavo in ugled bomo šele zadobili v tem, ako namesto dvamilijonskega naroda tvorimo sedemmilijonski narod Slovencev, Hrvatov in Srbov pod habsburškim orlom. Že leta 1908. so naglašali vsi naši poslanci v kranjskem deželnem zboru, da ne gre pri združenju Slovencev in Hrvatov v samostojno

celoto samo za nas, ampak za državo in cesarsko hišo — dinastijo. »Dualistične ustava je bila ena najusodnejših napak, ena najžalostnejših zmot avstrijskih državnikov,« je govoril dr. Krek 15. januarja 1909. »Prihodnost in moč Avstrije leži v federalizmu, v sporazumljenju vseh narodov in le s federalizmom bo imelo naše cesarstvo tisto moč in veljavo, katero mi želimo iz vsega našega srca.«

Ko sem poslednjokrat govoril z dr. Krekom na dan občnega zbora Kmetijske družbe, je prišel ravnokar od avdijence pri zelo visokem dostojanstveniku na Dunaju. Ta mu je odgovoril na pritožbo glede nemških uradnikov po slovenskih deželah, da »to mora biti po vojski drugače.« Trikrat je ponovil te besede in poudarjal, da gredo vsakemu narodu njegovi uradniki, ki bodo govorili njegov jezik in vpoštevali njegove šege. In to je ravno ena največjih rak-ran na telesu našega naroda, da imajo tuji uradniki največjo moč, čast in veljavo na Dunaju, tujci, ki ne znajo našega jezika, ali ki ne razumejo našega ljudstva, ga šikanirajo, pritiskajo in povsod prednjačijo z nemško nadvlado. Kako težko je dobiti Slovincu državno službo; kaj pa šele, da bi se priril na kako višje mesto! In če enkrat dosežemo Jugoslovani vsaj to, da nam ne bodo tujci gospodarili, zlasti po obmejnih deželah, da nam ne bodo rezali tujci od nas pečene kruha, potem smo že mnogo dosegli, potem bomo že gospodarji sami sebi, potem smo že na pragu jugoslovanske države.

23. februarja je vlada napovedala v proračunskem odseku predložitev temeljnih točk ustavne reforme. Dr. Benkovič jo je pozdravil tako, da mora biti ta ustavna reforma (sprememba) za Jugoslovane le predstopnja k uresničenju deklaracijskega programa, posebno z ozirom na narodno omejitvenje v razmerju proti drugorodnim sosedom. Vlada se torej giblje.

začenja kazati voljo, seveda bodo naši poslanci imeli še dovolj truda, da prepričajo nemško vlado, da tako ne more iti dalje in da je že dvanaesta ura za njo, da spregleda, da se avstrijski narodi danes ne dajo več potolažiti z olepšavanji, dobrohotnim prigovarjanjem in Radeckijevo koračnico (Prager Tagblatt).

Uvideli smo torej svojo voljo, pa tudi naše zapreke. Zato le upajmo in čakajmo! Dan vstajenja se bliža, Jugoslavija prihaja, danes ali jutri — to nič ne dene, samo da pride. Bc.



Pregled po svetu.

Evropski položaj. Veliki teden ni toliko teden parlamentarnih sej in političnih govorov, zato so pa ta teden toliko bolj ugrabili o političnem položaju in delali načrte za prihodnjo politiko. V ospredju stoje zadnje nemške zmage na Francoskem, kako bodo namreč vplivale te zmage na ves evropski položaj. Vsenemško časopisje kriči, omamljeno po teh zmagah: »Proč z vsakim filistrskim besedičenjem o sporazumu in spravi! Dol z Anglijo!« Ti menijo, da bo sedaj ententa delila enako usodo z Rusijo. Toda zmernejši politiki so drugačnih misli. Ti pravijo: »Res, nemške zmage bodo entento prisilile, da bo postala bolj naklonjena za sporazumni mir. Toda da bi ententi vsilili mir meča, je velika zmeta! Zakaj če tudi bi Nemci zasedli vso Francijo, imata Anglija in Amerika vendarle še vse morje v oblasti in z njim ves svet kljub podmorskemu čolnom. Lahko se vojskujeja še na morju in nam zapirata leta in leta vsak dovoz surovin in živil, kar pomeni za Nemčijo gospodarski pogin kljub vojaškimi zmagam.« Če bi se torej vladni krogi ravnali po vsenemškem vpitju, toli zaželjenemu svetovnemu miru še nismo nič bliže kot smo bili pred Hindenburgovimi zmagami.

Kaj pomenijo sedanje zmage za samo Francijo? Francija je imela še pred kratkim prvo besedo v Evropi, to moč je imela tudi še sedaj, seveda ne sama, temveč v zvezi z Rusijo. Ali sedaj je Rusija ponižana, Nemčija nasprotno pa povečana. Tako se bo odslej vsa evropska celina klanjala Nemčiji, če bo Nemčija na Francoskem zmagala, Francija pa bo postala država druge vrste, kakor Španija, ob katero vsak zadeva, nobeden se je pa ne boji. Sedaj ne gre več toliko za Lotringijo in Alzacijo, gre predvsem za prvenstvo, odtod tako hudi in trdovratni boji na obeh straneh.

Nič manjša nevarnost ne preti po nemških zmagah angleški nadvladi. Anglija je vedno gledala na to, da so bile vse večje evropske države nekako enako močne med seboj. Tako so vedno rabili Anglijo, kateri so hoteli imeti premoč v Evropi. Seveda Anglija je to dobro izrabila v svoj dobiček. Če Nemčija zmagaja, bo postala najmočnejša država v Evropi, tako da ne bo rabila niti angleškega prijateljstva. Kaj čuda potem, da Anglija noče odnehati, da je trdovratna kljub svojim porazom!

V Avstriji smatrajo Nemci angleški poraz za eno kot poraz oziroma grob naše

prihodnje jugoslovanske države z avstrijskim cesarjem na čelu. Mi se ničesar ne bojimo! Nikdar nismo veliko pričakovali od nemških, še manj pa od ententinih diplomatov, temveč naša moč je v Bogu, ker je naša zahteva pravična, in pa v nas samih, ki kar koprimo za to idejo. Zato zna popolna nemška zmaga morda nekoliko zavleči našo državo, toda pokopala je ne bo. Vsa zgodovina namreč kaže, kadarkoli je bil kruti meč na višku moči, se je skoro čez noč zdobil v prah, pravična stvar pa je prišla do veljave ter do končne zmage.

Iz Rusije dobajajo čudne vesti. Večina je potrdila mir z Nemčijo, a znamenja kažejo, da smatrajo v Rusiji ta mir samo kot nekako premirje, dokler ne spravijo skupaj nove armade. Priprave za takozvano rdečo armado, ki naj bi štela en milijon vojakov, ima v rokah Trockij. Stare častnike kliče zopet v službo, za nove častnike odpira vojaške šole, v orožju bo moral vaditi vsak državljan. Ali ni to začetek stare zgodbe: vsaka sila rodi sovraštvo in maščevanje? — V Ukrajini se s pomočjo nemških in avstrijskih vojakov vrše kupčije: blago za blago. Mi dajemo orodje, oni pa žito! Pa ne gre popolnoma gladko! Večkrat se skregajo, in iz Odese ter nekaterih drugih mest so menda celo z orožjem napodili nemške vojake. »Slovenec« piše: Ruska vlada se je začela zadnje čase približevati Ukrajini in hoče z njo zopet v prijateljstvu živeti. Ni izključeno, da se združi Ukrajina kot samostojna država zopet z Rusijo.

Na Hrvaškem veliko govore, da bo sedanji ban Mihalovič moral odstopiti. Je še premalo uslužen Mažarom. Ogrji so menda za nekega barona in Mažarom prijaznega politika, ki naj bi na Hrvaškem izpeljal nove volitve in zastopal »čisto hrvaško in unionistično« politiko. To je taka politika, da naj Hrvati ostanejo zase brez Slovencev in avstrijskih Srbov, in sicer v sedanji zvezi z Ogrji. Vsak lahko vidi, da je taka politika pač v korist Ogrm, a naravnost smrtonosna za našo jugoslovansko deklaracijo in tudi za Hrvate same. Ni čudno, da se tako potegujejo zanjo ravnno Mažari, zakaj ne samo na Dunaju, tudi v Budimpešti se tresejo pred našo jugoslovansko deklaracijo.



Svetovna vojska.

Na zapadni fronti, od morja do meje Švice, se nadaljuje velikansko borjenje. V borbi stoji na obeh straneh osem do deset milijonov mož. Nemci prodirajo dalje, če se tudi zdi zadnji čas, da se prodiranje ustavi. Še padajo v Pariz iz daljave 120 kilometrov nemške krogle. Prebivalstvo beži iz Pariza. Nemški plen je velikansko: Francozi in Angleži so izgubili silno materijala. Angleške in francoske čete, ki so stale na Laškem proti nam, hite na pomoč, če ne bo prepozno. Na Angleškem in Francoskem vlada silno vznemirjenje: gre se za življenje in smrt. Na Laškem še čakajo, ni izključeno, da se bo začel bojni vihar na tirolski fronti. Od drugod nič bistveno novega.

Mir meča ali sporazuma?

Na Francoskem divja bitka naprej, ena najstrašnejših v svetovni zgodovini. Nemci so dosegli že precejšnje uspehe. A naše veselje nad dogodki vzlic temu ni popolno. Temna slutaja, da se oddaljujemo od mira, nam greni življenje. Pravi prijatelji miru ne uravnavajo svojega mišljenja po trenutni sreči, njihova načela so trdna, sloveča na mednarodni pravičnosti, zahteve vedno enake, bodisi po zmagi ali po porazu. Trdno smo prepričani, da nam te zmage ne prinesejo miru. Če tudi popolno zmagamo na Francoskem, ostancjo še vedno Anglež, Amerikanec in Japonec gospodarji morja, če zabranimo nadalje s podmorskimi čolni dovoz na Angleško, bo začel pač Anglež živeti kot mi, a premagan ne bo. Kako si končno predstavljajo zmago nad Ameriko in Japonsko, nam je najtežja uganka. Da bi diktirali mir celemu svetu, kakor so Rusiji, Rumuniji, o tem dvomijo že največji pohlepneži. Z Rusijo in Rumunijo imamo podpisan mir. Rumunija nam odstopi kos ozemlja, Bolgariji celo Dobrudžo, dobi pa del ruske Besarabije. Izvršuje se nemški načrt, da naj Rusija plača ves račun. A v Rusiji se zbirajo domoljubni močje, ki ne morejo preboleti tega udara in čakajo trenutka, da pribore svoji domovini prostost. Mir v Brestu jih podžiga k novim pripravam. Čemu? Ker nismo slusali glasu sv. očeta, ki nam je klical: Odcelite se nameri medsebojnega uničenja! Pomislite, da narodi ne umrjejo; ponižani in tlačeni prenašajo s škripanjem vsiljeni jarem in se pripravljajo, da se ga otresejo, in rod daje rodu sovraštvo in maščevanje za dedščino. Blagodejen in zavarovan mir narodov sloni bolj na medsebojni dobroti in spoštovanju tuje pravice, kakor pa na armadah množic in silnih pasovih trdnjav. Ako bi poslušali državni sveta nasvet sv. očeta, kdaj bi bilo že konec svetovne morije!



Tedenske novice.

DROBNE POLITIČNE VESTI.

Načelstvo Slovenske ljudske stranke je imelo 26. t. m. sejo, kjer se je potrdilo in sprejel novo izdelani statut (pravila) pomlajene S. L. S. Sklenilo se je tudi, da naj strankine shode sklicujejo in vodijo samo strankini somišljeniki. Izjeme so dovoljene samo za velike skupne manifestacije za jugoslovansko deklaracijo, in sicer tudi to z dovoljenjem strankinega načelstva.

Narodni svet, to bi bil nekaj odbor, sestavljen iz obeh slovenskih strank v ta namen, da se boj in delo za narodno osvoboditev vseh Slovencev podrobno organizira, enotno in po načrtu vodi. Podobne organizacije imajo vsi narodi in Slovenci posebno čutimo, kako moč ima nemški »Volksrat« na narodno nemško politiko. Vsa Slovenija je preprežena z nemškimi uradniki, naši fantje so pa po frontah. Da so revizicije po slovenski zemlji take neznosne, nosijo največkrat krivdo tuji urad-

niki, ki niso naše gore list in nimajo srca za slovenskega trpina. — Da se narodni svet osnuje, je imel dne 24. t. m. izvrševalni odbor Vseslovenske ljudske stranke sejo in isti dan tudi skupno sejo z zastopniki narodno napredne stranke in se je dosegel glede narodnega sveta popoln sporazum. Razume se samoobsebi, da bo narodni svet odločeval samo v narodnih zadevah, v drugih stvareh odločuje in deluje vsaka stranka po svojih načelih.

Cenzura. Neki tednik, ki izhaja na Slovenskem, je v skrbi, da se za belimi lisami, ki jih prinaša »Domoljub« po zaslugi neumornega, a silno nedoslednega cenzorja g. Skubla, skriva sama antantarska (laško-angliško-francoska) pošast. Mi pa povemo temu listu, da se za temi lisami skriva odkritosrčno želja po pravični in svobodni Avstriji, skriva se to, kar je zapisano danes v srcu slehernega Slovence, ki je videl in slišal o trpijenju našega ljudstva pretoklo jesen, skriva se za temi lisami to, kar govori danes cel svet, celo velika množica odličnih avstrijskih Nemcev. Cenzura se pa zastoni prizadeva, kajti danes naši ljudje, izučeni v potrpljenju in prebogatih skušnjah, znajo brati tudi to, kar se skriva pod belimi lisami. Bela lista včasih več pove kot notica, ki bi morala stati na njenem mestu.

Ponemčevanje štajerskih Slovencev se vrši z veliko naglico. Leta 1880. je bilo na Spodnjem Štajerskem 385.000 Slovencev in 46.000 Nemcev, leta 1910. pa 406.000 Slovencev in 73.000 Nemcev. Odkod se jemljejo neki ti Nemci. Gotovo se naravno ne množe tako hitro, tudi naseljujejo se ne v teki množini, zato moramo reči, da so to v veliki večini sami ponemčeni Slovenci. Zadnji čas je, da se popolnoma ločimo od Nemcev.

Vsi nemški narodni sveti so se zvezali in si slovesno obljubili, da se bodo do skrajnosti borili proti jugoslovanski deklaraciji. Naprej še hočejo tlačiti Slovence gospodarsko in politično in si priboriti preko Slovencev pot do Trsta. Žugajo tudi vladi, ker ta uvideva, da bo treba jugoslovansko vprašanje kljub vsenemškemu kričanju na tak način rešiti. Nemci pa pravica, to pač ne gre skupaj.

DOMAČE NOVICE.

Shod S. L. S. se vrši na Brezovici v nedeljo, dne 7. aprila po prvi sv. maši (ob pol osmih v gostilni g. Velkavrha. Somišljeniki, pridite vsi do zadnjega na shod!

Shod S. L. S. se je vršil dne 25. marca v Spodnjih Gorjah. Udeležilo se ga je krog 1500 Gorenjcev. Govorila sta državna po-

slanca vitez Pogačnik in dr. Lovro Pogačnik. V sprejetih resolucijah izraža shod zaupanje Jugoslovanskemu klubu, zahtevo po svobodni jugoslovanski državi, zaupanje poslancu Pogačniku, zahvalo prevzvišenemu knezoškofu za odločni nastop, vdanost Slovenski ljudski stranki ter pridružitvev mirovnemu delu papeža Benedikta XV.

Shod S. L. S. pri D. M. v Polju se je vršil dne 25. marca. Udeležilo se ga je nad 300 ljudi. Govorila sta državni poslanec E. Jarc in urednik dr. Jež. Resolucije so taiste kot v Gorjah.

Dvajsetletnica. Na cvetno nedeljo je bilo dvajset let, kar je Rim potrdil imenovanje tedanjega sarajevskega pomožnega škofa prevz. dr. Antona Jegliča za ljubljanskega knezoškofa. Njegovo vsestransko in neumorno delovanje za versko povzdigo našega ljudstva je bilo v tej dobi toliko, da bo moral zgodovinar, ki bo opisoval versko življenje v Slovincih, označiti ta čas kot začetek nove dobe v verskem življenju našega ljudstva. Bog nam ohrani neustrašnega in neutrudljivega apostola do skrajnih mej človeškega življenja.

Tridesetletnico kot podfaktor v Katoliški tiskarni je obhajal 30. marca gosp. Hinko Zirkelbach. Vstopil je pred 35. leti kot prvi vajenec v Katoliško tiskarno. Še na mnoga leta!

Ubožo ljudstvo! V Ljubljani gredo nekateri že ob osmih zvečer čakati na meso, ki se deli zjutraj. Ko bi imeli doma le par peresc kislega zelja in dva krompirčka, bi ne stali celo noč v mrazu za 10 dek mesa. Tako je pa teh deset dek njihovo slednje upanje.

Pri Sv. Gregorju privedi Kat. slov. izobraževalno društvo na Belo nedeljo dve predstavi v dvorani »Gregorskega doma«. Dekleta Mar. družbe bodo vprizorile tridejansko veseligr »Prisiljen stan je zaničevan«, fantje Orli pa šaloigro v treh dejanjih »Čevliar«. Začetek točno ob 3. uri popoldne. Najprijaznejše povabljeni tudi sosedje!

Dopusti. Opozariamo še enkrat, da so tisti črnovojniki, rojeni v letih 1900—1894, ki so bili dosedaj oproščeni od vojaške službe, tudi še znanprej lahko oproščeni, če dokažejo, da je njih glavni poklic kmetijstvo, in da zaradi njihove odsolnosti kmetovanje ne bi bilo mogoče. Prošnje kolkovane po 3 K naj se naslove na domobransko ministrstvo, priložena naj jim bo razvidnostna tiskovina. Vlagajo naj se pa prošnje potom županstva na okrajno glavarstvo.

Vprašanje na deželno vlado. Posestniki iz občine Drtija pri Moravčah vprašujejo c. kr. deželno vlado, zakaj jim pristojne oblasti ne plačajo krompirja in mrve? Županstvo je že storilo svoje dolžnosti, a druge oblasti se ne ganejo. Koliko časa še?

Zračno pošto med mestoma Krakov in Lvov vozi bivši načelnik orlovskega naraščaja na Vrhniko, g. Janko Grampovčan, ki je bil doslej učitelj letalstva v Krakovu v Galiciji.

»ABC« se bo imenovala priloga »Kmetovalca« in bo prinašala kolikor mogoče poljudno razlagana osnovna pravila o umnem kmetovanju.

Kranjski deželni predsednik je imenovan za tajnega svetnika in je s tem dobil naslov »ekscelencia«.

Deželna drevesnica v Mokricah se proda za 13.500 K.

Odlikovanje. Odlikovan je bil Franc Naglič iz Cerkelj na Gorenjskem od domačega črnovojniškega polka št. 27 z zasluznim križcem na traku zaradi zveste službe na fronti nad dve in pol leti.

Odlikovanje. G. Alojzij Mučič, c. kr. orož. stražm. v p., je dobil za svoje vestno in neumorno delovanje v času vojne srebrni križ s krono na traku hrabrostine svetinje. Čestitamo.

Nesreča. Šestnajstletni petošolec Drachsler v Ljubljani je hotel skočiti na prvi voz električne železnice, pa mu je izpodletelo in je padel pred priklopni voz, ki je šel čezenj in ga tako razmesaril, da je kmalu nato v bolnišnici umrl.

»Vzori in boji«, to je silno zanimiva in živahno pisana knjiga, ki jo je izdala »Nova založba«. Pisatelj profesor Jos. Debevec opisuje v obliki pisma dijaško življenje od prve do osme šole. V knjigi je nakupičenih toliko zlatih nauk in sicer lepo vpletenih v raznih resnih in šaljivih zgodbah, da bo knjigo ne le dijak, temveč vsakdo čital z največjim pridom. Prodaja se v Katoliški Bukvarni in velja vezana 11 K, nevezana 8 K 80 v. Obsega čez 400 strani.

RAZNE VESTI.

Maksimalna cena za surovo maslo, kakor ga izdelujejo na kmetih, je določena na 16 K, maslo na 18 K za en kilogram. Nabiralci (prekupčevalci) smejo prodajati navadno surovo maslo po 17 K 60 v., maslo pa po 19 K 50 v.

Velikanska električna centrala se gradi v Falu pri Mariboru. V ta namen so napravili čez Dravo velikanski jez in tako pridobili vodno moč za 4 velike turbine po 6500 konjskih sil, skupno torej 26.000 konjskih sil. Zadostovalo bo za celo Spodnjo Štajersko. Podjetje bo stalo 40 milijonov kron.

Nakupovanje hrvaške zemlje. Mažarski judje, ki so z brezmejnim oduštvom zaslužili milijone, pridno kupujejo hrvaško zemljo v Opatiji in Lovrani. Kako bi bilo prav, da bi se tudi vse slovenski kapital, katerega je zelo veliko, združil in ustvarjal povsod slovenska podjetja in tuja kupoval.

Zdravilo proti malariji, ki zahteva navadno od 40 do 60 žrtev od sto bolnikov je iznašel slovenski zdravnik na Dunaju dr. Ivan Matko.



Dopisi.

Iz Trčiča. V nedeljo, 17. marca je privedla dekliška Marijina družba predstavo s petjem in novo izvorno igro »Zavodljiva jajca«, burka v štirih dejanjih. Že dolgo nismo videli tako primerne in obenem poučne igre kakor to. Pri vseh prednostih se človek še počestneje nasmeje. Igro je spisal g. davčni nadupravitelj

1 pok. Karol Pirc. — Dnevno zavetišče je na raznik sv. Jožefa priredilo predstavo s petem in dvema igrama, in sicer šaloigro »V vrtni zpi« in burko »Premetena Rozika«. Mali igralci in igralke so izborno nastopili v svojih logah. Po praznikih se bo igra ponovila. — V društvu se prično zopet predavanja ob tortih. Prvo bo na torek po velikonočnih praznikih v »Našem domu« po večernih litanijah.

Iz Rakitne. 185 zavednih žen in deklet iz rakiške podobčine (občina Presejse) se z veseljem pridružuje majniški deklaraciji za Jugoslavijo. Ljubiti hočemo svoj materni jezik, zavedajoč se velikega pomena slovanske ideje, ter združeni napredovati željam pokojnega prvobornika dr. Kreka, čigar spominu bodi vhranjena čast in slava!

Sladka gora. Duhovščina, učiteljstvo, moše, mladeniči, žene in dekleta občine Sladka gora pri Šmarju se z vsem srcem pridružujemo najniški deklaraciji in izrekamo »Jugoslovanškemu klubu« svoje popolno zaupanje. Polancem kličemo, naj ne odnehajo od minimalnih zahtev, da se čimprej uresničijo besede našega ljubljenega Gregorčiča, s katerimi nam s preroško obetali boljšo bodočnost: Le vstani borni narod moj, do danes v prah teptan; pepeln dan ni dan več tvoj, tvoj je vstajenja dan. (Sledi 443 podpisov.)

Gospodarske stvari.

ZA NAŠ HLEV.

(Dalje.)

Kako pa se kupi krmilo poceni?

Tako nekako po strani me gledaš, kot bi mislil, da se hočem norčevati iz tebe. Pa potolaži se, stvar je resnejša, kot se ti zdi.

Kupiti moraš namreč »močnih krmil«, v katerih ima vsak stot prav mnogo beljakovin in je zraven tega vendar še razmeroma po ceni.

Cent ječmena ima 8 funtov beljakovin; 800 funtov beljakovin, ki ti primanjkujejo, deljeno z 8 je 100; torej 100 stotov ječmena bi moral dokupiti, da bi dobil v njem potrebnega beljaka. To bi stalo, če računamo cent po 10 K,¹ ravno 1000 K, lep denar, kaj ne?

En stot otrobov ima 10—12 funtov beljakovin, tako pravi Koledar. 800 : 12 = 66 $\frac{2}{3}$ ali okroglo 67. Imeti bi moral otrobov 67 stotov, stari stot po 7 K — več nikakor ne daj! — znaša 469 K. S samim svinčnikom sva že zaslužila 1000—469 = 531 K!

Stot tropin podzemeljskega oreha ima okoli 50 funtov beljakovin v sebi. 800 : 50 = 16; 1 stot po 11 K, znese 176 K namesto 1000 K.

Tako poskušaj z raznimi otrobi, kokosovimi, lanenimi, sezamovimi in drugimi tropinami, z odpadki iz pivovaren, mlinov in oljaren in kar se pokaže za tvoje razmere najbolj pripravno in najceneje, to pa kupi!

Opomba! Številke, ki jih jemljeva v najinih primerih, so, kot si gotovo že opazil, le bolj približne in se utegnejo pri tebi vjemati z istino, pri tvojem oddaljenem sosedu pa ne. Glavno, kar nam je pri srcu je, da se navadiš načina, kako se delajo podobni gospodarski računi.

Če si tako spravil svojo krmo za zimo v red, moraš še določiti ali konstatirati,

koliko funtov ali kilogramov pride na vsako glavo. Če imaš 12 repov v hlevu, približno enako težkih in trpi zima 200 dni, potem moraš vsako vrsto krme deliti s številom 200 × 12 to e 2400. Reciva, da imaš 168 stotov sena, dobro pomni »suhe snovi« v senu, potem je 16.800 funtov : 2400 = 7 funtov; vsaka izmed tvojih živali dobiva na dan 7 funtov s. sn. v senu, kar odgovarja 8 $\frac{1}{4}$ funta navadne mrve. Podobno si izračunaj tudi množino vsakdanje piče, ki pride na vsako glavo izmed drugih krmil.

Svarilo in prošnja. Če bereš, dragi moj tovariš, take reči šele prvič, bereš in bereš in mrak se hoče razgrniti pred tvojimi očmi. Toda, ne boj se, to je le trenutni strah začetnika-plavača. Bodi pogumen in vztrajen! Kar ti je danes še temno, se ti jutri razjasni. Vsa stvar je v resnici le igračka, narejena tako hitro in lahkotno, da bi človek komaj verjel.

(Dalje.)

Spomladanska setev.

Od odlične kmetske strani smo prejeli:

Da smo siti vojske do grla, to nam je potihem vsem znano, vsaj nam kmetom. In prav redki niso več, ki pravijo: »Odslej pa ne bom pričeloval nič več, kot le za nas domače!« Mož si pri tem seveda domišlja, da jo je prav dobro uganil. Pa je nisi! Premisli samo teh-le 8 slučajev, potem pa reci, če ni res?

1. slučaj. Vzemimo, da bi se končala vojska že letos. Tedaj pridejo po vrsti domov: Janez, Jože, France, Tine in kolikor jih je od vaše hiše odšlo za dom — med bojni grom. Kaj jim boš pa dal jesti celo dolgo zimo in še dalje do druge žetve, če ne boš sejal nič več, kot le za-se?

2. slučaj. Ako bo že letos konec vojske, — bo močče tudi konec rekvizicij. Vsaj tako si prav pošteno želimo. Drugi bodo tedaj prosto prodajali svoje pridelke. Kaj pa ti? Jezil se boš, ko ne boš imel kaj prodati in nevoščljiv boš drugim.

3. slučaj. Kaj pa, če bi polovico ali še več tvojih pridelkov Bog rekviriral? Morda pride pozeba, slana, toča ali moča? Če seješ več, ti ostane vsaj nekaj.

4. slučaj. Precej, ko se vojska konča, bodo naši Amerikanci — ne polagoma prišli, — ampak trumoma pridrvili domov. Kaj bodo pa jedli, — če ne bo več živeža pridelanega, kot le za domače?

5. slučaj. Po končani vojski bi rad zaredil zopet več živine, zlasti prešičev, ako jih boš imel s čim pitati.

6. slučaj. Ako bi pa, — kar Bog varuj, — vojska trajala še eno leto, treba bo še naprej, kot doslej, domačim vojakom poslati včasih kak prigrizek k — vodeni repi. Ali te ne bo srce bolelo, če jim ne boš imel kaj poslati?

7. slučaj. Če bo še naprej vojska, ti bo treba kupiti novo obleko, orodje, sukanec, sladkor, petrolej, podplate itd. Za denar se že sedaj ne dobi lahko taka roba, ampak le v zameno za živila. Kako boš pa ti kaj kupil, če ne boš imel novodobnega — kmečkega denarja?

Še 8. in zadnji slučaj. Lahko jih je še

kaj več. Kaj pa boš dejal na to, če bi v tem slučaju, da se vojska še nadaljuje, državna gosposinja rekla, kakor se že sliši: »Toliko enega, toliko družega živeža bo dala vsaka občina to leto, potem ste pa »f r e j l e ! « Ali boš še dejal: »Nič ne bom več sejal, kot le za se? — Za druge ne?«



Za naše gosposinje.

Kako se nadomesti semenski krompir? Ako nimaš zadosti semenskega krompirja, pometi po kleti, kjer si narezavala krompir, vse odpadke krompirjeve poganjke in jih po tri skupaj vsadi ravnolitoko narazen, kot se sadi navadno krompir. Dobila boš enak pridelek kot bi bila posadila narezan krompir. Po stani poskusila dva kmeta na Gorenjskem. Pri se jima je obneslo.

Milo po drugem načinu. Vzemij 1 kg kost (surove ali kuhane), pol litra lučve esence 1 liter vode in 4 zavojčke »Zenske hvale« to kuhaj skozi devet ur, precedi in pusti, da se ohladi. Ko je strjeno, razroži v kosc.

Da se svetilke ne kade, namoči novi sten v vinskem cvetu, kjer naj ostane 24 ur.

Madež od kave se odstranijo iz svilen ali volnene obleke, če dotično mesto pomažeš z nedišečim glicerinom in potem madež v mlačni vodi izpereš in potem na nasprotni strani likaš toliko časa, da postane mesto zopet suho. Pri tem ravnanju blago prav nič ne izgubi svoje barve.

Nadomestilo za škrob (štirko). Vzemij fino zmlet divji kostanj, polij z obilno vodo in dolgo časa mešaj. Potem precedi skozi sito (pri precejanju naj zopet pomaga voda, ki jo dolivaš), potem pusti to 24 ur, da se usede, kar je gostega. Nato vodo odlij, primešaj zopet veliko sveže vode in premešaj, nato zopet pusti, da se usede, več odlij, in kar ti ostane, je dobro nadomestilo za škrob.

Klobase iz krompirja. Naribaj surovega krompirja in prideni malo moke in soli. Iz tega napravi testo, da bo tako kot kruhovo testo. Nato zvaljaj v klobase po kakih 10 cm dolge in jih peči v ponvi, ki si jo prej pomazala z mastjo ali surovim maslom. Oblivaj jih z žlico z mlekom, obračaj jih, in po malo minutah so lepo pečene. Nesi jih vroče na mizo.



POMLAD.

Trata zopet vsveta, kot nekdanja leta, a ga ni veselja več... Glej tam plodno njivo orje starček sam; saj bojno polje mu ne vrne sinka več...

Ptica gnezdo spleta kot nekdanja leta, a je ni radosti več. Dekle zopet vrt opleva; kaj da pesmi več ne peva, — strl ženina ji je meč...

In velikonočna pesem milozvočna, se glasi; — a nikdar več, čuli bodo jo sinovi; — žalno pesem nad grobovi. poje veter tam šusteč...

Vesne zlata doba, tu je; — vstal iz groba je Zveličar naših nad. Padlim vsem je že izpita — grenka kupa; — naj zasvita, večna jim pomlad!...

Retenjski.

¹ Razume se, da so to še predvojnne cene.

Nekaj malega o dobrodelnosti.

Veliko in grenko kot morje je gorje, ki je objelo današnji svet. Kdo prešteje vse hrome in slepe in gluhe, vse lačne in slaboumne, vse vdove in sirote in brezposelne, vse, ki nimajo ne stanovanja ne prijatelja... A kakor so številna trpeča srca, ravno tako številna so tudi sočutna srca, ki skušajo lajšati človeško bedo. Koliko dobrega se stori samo pri nas na Slovenskem, bodisi po deželi ali mestih, koliko darov prihaja za invalide, sirote, misijone. (Vzemi v ta namen v roko: Zlato dobo, Bogoljuba in druge liste in ogled si predalček: Darovi!) Le žal, da se tudi pri dobrih delih le predače vrinejo neljube napake. Da se takim napakam izognemo, pazimo med drugim na to - le:

1. Ni dovolj, da damo pomoči potrebnim samo tu in tam kaj malega hrane, obleke, denarja, prenočišče. Nel Pred vsem jih je treba spraviti v tak položaj, da si bodo znali sami pomagati. Važno je to zlasti za sedanje dni, ko se uboštvo širi ne le na posameznike, ampak na cele množice. Odtod gibanje za delavske pravice, odtod dobrodelni zavodi za izgubljeno mladino, odtod načelo: Delo je za invalida rešitev... odtod pa tudi naša dolžnost, da podpiramo one časopise (pri nas Zlato dobo in Krščanski Detoljub), da se zanimamo za društva (našo Dobrodelno pisarno, Vincencijevo družbo, družbo Salezijancev, Martino društvo itd.), za one prireditve, ki skušajo v širšem obsegu pomagati pomoči potrebnim.

2. Tudi ni, da bi pomagal pri vseh panogah dobrodelnosti. Saj je to nemogoče, obenem pa imaš za ene bolj čuteče srce kot za druge. Tako so ti lahko bolj pri srcu domači pijanci kot tuj misijoni, bolj pri srcu bolniki kot delavci, bolj pri srcu sirote kot vojaki, bolj pri srcu žalostni in obupani kot pa nevedni, bolj pri srcu zapuščeni posli kot nepreskrbljene vdove. Lahko pa je tudi narobe. Da v tem oziru spoznaš samega sebe, ti ni treba drugega kot opazovati ljudi v svoji okolici in vedno jih boš našel nekaj, o katerih ti bo reklo srce: Tem tudi ti lahko pomagaš. Torej pomagaj jim!

3. Ne izvršuj svojih dobrih del iz gole častihlepnosti. Marsikdo je, ki rad da in veliko da in večkrat da, vendar pa da samo toliko časa, dokler je njegovo ime objavljeno v časopisih, dokler ga drugi hvalijo... Koliko dobrodelnih prireditvev, plesov, govorov in veselice se izvrši na ta način; še več pa jih odpade... Tudi ne delaj dobrih del iz gola koristolovstva. So zopet ljudje, ki dajejo, pa dajejo samo zato, ker imajo natančno preračunano, da jim bo vrnjeno z mnogoterimi obrestmi. Koliko dobrotnikov zapeljivcev se skriva pa tem plaščem! — Tudi ne delaj dobrih del iz malenkostnih ozirov. Zopet so nekateri, ki dajejo in sodelujejo, pa samo toliko časa, dokler jim delaš komplimente, jih hvališ, se jim dobriš. Gorje pa, če se skazeš nehvaležnega! Seveda pa moramo takoj pristaviti, da je hvaležnost naravna in božja zapoved.

4. Pri srcu naj ti bodo zlasti tisti, ki se vsled tebi večkrat neumljivih razlogov sramujejo svoje revščine! O koliko je takih trpinov na svetu! Take so n. pr. obrtniške in uradniške družine, ki jih je nenadoma zadela nesrečna vojaska. Pred vojsko so srečno živeli ob svoji obrti, ob svoji službi. Vojska pa je obrt odvzela. Podpora se zadostuje za skrajne vsakdanje potrebe; toda kaj bo po vojski, kje je prihodnja izobrazba otrok? Take so vdove in sirote, ki jim je nenadna smrt pobrala rednika, preden jih je preskrbel za življenje. Taki so ubogi dijak, revne, pa poštene dekleta in celo duhovniki, ki morajo skrbeti za svoje postarane starše. Taki so brihtni, pa podjetni ljudje, ki jih sredi načrtov zadene nesreča. Taki so spreobrnjeni kaznjenci, ki so prišli v slabo ime, pa ne morejo zato dobiti službe. To so bolniki, ki bi morali imeti po predpisih zdravnika boljšo hrano in postrežbo, pa jo v svojem stanu ne zmerejo. To je padlo dekle, ki ji je bilo vzeto

poštenje, pa skuša zopet priti na pravo pot. To so zapuščeni očetje in matere, katere so lastni otroci zatajili v svoji službi in boljšem poklicu... O, poglejmo po svetu in poiščimo take reveže! Vsaka beseda, ki jim jo govorimo v tolažbo, vsaka solza, ki jo obrišemo, vsak dober svet, ki ga damo, vsaka skrb, ki jo prežemo, vsako žaljenje, ki ga odpustimo, je kakor Veronikin prt, s katerim obrišemo Kristusu samemu njegovo potno čelo!



iz spomina na dr. Kreka.

(V »Dom in Svetu« napisal Ivan Dolenc.)

Odlomki.

(Dalje.)

Leto pozneje smo obiskali v doktorjevi družbi njegovega prijatelja, župnika v Leskovci, takratnega soseda našega poznavalca Ukrajine Josipa Abrama, ki je pasel duše v Novakih na Goriškem. Med potjo nas je pogostil v lovski koči stotnik, ki je tituliral doktorja z »gospod kanonik«, kar se je zdelo nagovorjenemu velika degradacija za profesorja bogoslovja. Pri odhodu sem se moral zahvaliti stotniku v grškem jeziku, nakar se je gostitelj zarotil pri svoji vojaški časti, da ni razumel nobene besede. V Leskovci se je usedel doktor k harmoniji ter zavrnil — samouk seveda — in zapel o božjem volku:

Čuri muri, božji volek,
božji volek moj,
zleti, zleti in pokaži,
kje je domek tvoj.

Z roke dečkove je božji
volek odletel,
pa na polja pisani je
cvetki obsedel.

Čuri muri, božji volek,
tam je domek tvoj;
zdaj pa zleti in pokaži,
kje je domek moj.

Poletel je božji volek
k solncu pod nebó. —
Dolgo je za njim strmelo
dečkovo oko.

Bogoslovja in modroslovja doktor in profesor, socialist, organizator, politik — pa je ves življenjski prepresti lepoti otroške pesmice, ker je bilo tudi njemu solnce brat.

Po petju se je usedel k mizi, vzela kos papirja in s hitrostjo, kot bi pisal pismo, poročal odsotnemu gostitelju o obisku:

Mladih kozočkov četvorica,
zraven moje hetmanstvo —
eto zate pokorica!
A ti si ubežal v pregnanstvo.
Imeli s seboj smo...!

A osladili so ajdovi žganjci
z ajmohtom kurjim naše srce.
Vino so pili mladi pijanci,
jaz pa žlempal sem razne vode.
Polu devetih zvečer je odbila,
ko se je mlada Sič posadila
krog gostoljubne mizice tvoje.
Zjutraj, ko sedma ura odpoje,
narod se vzdigne, marsiča naprej,
tebe pozdravlja zdaj in vselej
na vekomaj. Amen.

Tudi pri nadaljni poti v Sorico je stresal verze iz rokava. Ta dan sem ga slišal prvičkrat govoriti o jugoslovanstvu. Z radostjo nad uspehom je pripovedoval, da je ustanovil dve organizaciji, ki raztezata svoj delokrog čez meje slovenske domovine: Zadrudno in Gospodarsko zvezo. Njiju občne zbornice je imenoval »jugoslovanska parlamenta«.

↑ Tu slede verzi, s katerimi označuje svoje spremljevalce.



Listek

Izgubljeni sin.

Povest. Spisal Erik Friesen. Prevel ***.

(Dalje.)

Vse te z večine neljube misli in spomini so plivali mimo Robert Harrisonovih duševnih oči, ko je sedel na naslonjaču, s »Tribuno« v roki. Kar se odpro vrata. Edita vstopi.

»Pridite, oče, pripravila sem vam čaj v vašem priljubljenem vam koticu na terasi!«
»Hvala, moj otrok! Ali Magdalena še ni nazaj?«

»Da, oče, že pred eno uro je prišla.«
Pomirjen je, ko ga Edita vodi na teraso k čaju. Molče pije čaj.

»Oče!« prekine Edita moreči mlk. »Magdaleno moramo rešiti!«

»Rešiti? Zakaj?«

»Še ljubi teža človeka!«
»Beži, Edita! Saj je vendar oženjen! Z orientalko! Kaka sramota! In misliti, da moja hčerka ves čas... moja Magdalena — — — človek bi zblaznel!«

Stari moč se je zahrpeel... Roke so se mu tresle vsled vznemirjenja.

Edita je globoko sočustvovala z očetom — toda pokazati tega ni hotela. »Ne vznemirjajte se, oče!« reče odločno, da bi se ne pokazala mehko. »To vam škoduje, oče... stari ste že... Pa da se vrnem k Magdaleni — mislim, da je Rolf Durban vdovec in da se Magdalena hoče z njim poročiti, če ji pravčasno ne zabranimo. Pred eno uro mi je rekla, da nikdar ni prenehala ljubiti ga. Oče, vaša naloga je, da preprečite novo nesrečo!«

Stari gospod je postal zelo blede. Globoko vzdihne, pa porine skodelico od sebe proč: Čaj mu je danes temeljito zagrenjen.

IV.

Čez nekaj tednov že je umetnik na orgle Rolf Durban eden najbolj znanih mož v vsem Newyorku. Od blizu in daleč prihajajo ljudje trumoma poslušati njegovo igranje.

Tudi izobraženejšje občinstvo je vse očarano. Sicer je še nekaj dvomljivcev, ki dajejo z glavami pravičje, da je njegovo igranje nekaj velikanskega, mamečega, pa vsebuje nekaj boleznega. Ne dviga, pač pa bolj tlači; povsem se pa tudi ti klanjajo njegovi veliki umetnosti. In zares si izbira umetnik le žalostne skladbe. Ko pojasnjuje, govori o grehu prvih staršev, o duševnih stiskah in težavah, o večnem pogubljenju — pa nikoli o vsemogočni ljubezni božji, o božji milosti in usmiljenju. Četudi čuda zgovoren, kadar pojasnjuje skladbe, je slovčič umetnik zunaj dvorane čudno molčeč, skoraj nedostopen. Če si ga kdo njegovih poslušalcev drzne zunaj nagovoriti ali ga prositi razgovora, je ves zaprt in nem. Kratak pozdrav, nemo zmajanje z glavo — to je ves odgovor, nič drugega.

Skoraj tri tedne je proizvajal Rolf Durban svoje skladbe. Tudi danes je končal svoje delo, pa koraka mirno skozi vrste množic, ki strme za njim — proti širokim vratom, gre skozi, potem pa jo zavije v ozko ulico imenitnega devetega okraja. V tej ozki, samotni Klarkovi ulici stanuje v preprosti, skoraj revni hiši. Njegovo stanovanje obstoji iz dveh za silo opremljenih sob.

Ko stopi Rolf Durban danes v svoje stanovanje, opazi na okrogli mizi pismo. Pisava ga zanima. Kakor bi ga bile omamile kačine oči, zre nanje. Previdno se ozre okoli, kakor bi se bal, da ga kdo ne oropa dragocenega zaklada, potem vzame pismo ter je s pritajenim klicem veselja pritisel na srce. Venomer poljubila pismo.

»Moj Bog, ne pelji me v skušnjavo!« mrmra ter sklepa roke. »Pa vsaj četrt ure srečen biti — to mi boš vendar dovolil!«

Se enkrat poljubi pismo. Potem urno razgrta ovoj in bere:

»Moj dragi Rolf! Osem let je minulo, odkar sem ti zadnjikrat pisala. Takrat sva spadala drug drugemu, kakor sva mislila, na veke. Potem je naenkrat padla med naju zavesa in mi je skrila Tebe. Kaj se je takrat zgodilo, nisem nikdar natanko zvedela. Moj oče so mi samo povedali, da si se poročil z drugo. S početka sem bila silno nesrečna; čutila sem, da je moja duša tesno zrastle s Tvojo! Pozneje me je tolažila misel nate. Prosila sem Boga, naj Te varuje. In Te molitve so bile moja sreča. Vedela sem, da me bo Bog uslišal.

Sedaj sem šele zares srečna. Slišala sem Te igrati v dvorani, prisluškovala sem Tvojim besedam, videla sem Tvoje oči in sem čutila: hud boj si moral prestati, pa izšel si iz boja kot zmagovalec.

Vsa sem srečna, Rolf. Ne žalosti me, da drugo imenuješ svojo ženo, če Te je le vredna. Samo moja duša je zvezana s Tvojo, nobena zemeljska vez me ne veže. Pa še eno, Rolf: bridkost, ki si mi jo napravil pod pritiskom meni sicer neznane, pa gotovo zelo hude izkušnje, je odpuščena. Da, še več: prepričana sem, da nama je Bog poslal to poskušnjo, da naju očisti. Če bi se bila združila v zakonu, bi bila gotovo postala bolj samoljubna, bolj posvetna, kakor sva sedaj.

Ti si najboljši, najplemenitejši delež izbral, Rolf. Po moči in sili godbe govoriš ljudem, da dvigaš duše k Bogu, Vsemogočnemu.

Dvigaj se od stopnje do stopnje — vedno naprej, vedno višje! Jaz te bom gledala v nizavi, kako se dvigaš v višave in se bom veselila. Zdravstvuj!

Magdalena Harrison.

Rolf globoko zasope, ko prebere pismo. Kakor pred osmimi leti v Damasku, ga hlače nekatere Magdalenine vrstice kakor kristalno čista gorska voda.

»To je pisal angel!« venomer šepeče sam sebi. »O, Magdalena, Magdalena! Da bi bil tisti Da bi bil tebe vreden! Pa gorje —!«

Pade na kolena. Do tal mu omahne glava. Krčevito si vije roki. Brez glasu se mu premičejo ustnice... Tako ostane dolgo, dolgo — celo uro... Potem se dvigne kakor na novo poživljen, ugasne svetilko, odpre okno ter se usede v naslonjač. V polnih požirkih diha sveži večerni zrak...

Naslednjo nedeljo zvečer je dvorana, kakor vselej, zopet nabito polna. Magdalena sedi v eni najsprednjih vrst. Tudi Roza in Viola sta danes prišli z njo in stojita zadaj v gneči. Roza je pred vsem pozorna na sestro, katere plemeniti, blede obraz se kakor biser razlikuje od temnega stebra. Toda, ko je Rolf ob brezspalni tihoti občinstva stopil na vzvišen prostor, ko je začel s svojim nekoliko tresočim se glasom pojasnjevati skladbe tistega dne, ko so precej nato zabučali po dvorani veličastni glasovi kraljice vseh godal, orgel, je Roza v hipu pozabila na Magdalena. Njen sveži obrazek je postal ves blede. Krčevito stisne roko sestre, ki tiho ihti v robec.

Umetnik je dovršil koncert. Hitro se izprazni dvorana, kajti kljub na široko odprtih oknom je zrak dušeče soparen v natlačeno polni dvorani. Roza in Viola peha valjujoče občinstvo naprej. Paznik zapira vrata.

Kar prihaja od stebra sem sivooblečena ženska postava. Njene oči plavajo po prazni dvorani, kakor bi nekoga iskale. Pred nekaj dnevi je prejela od Rolfa list s temi-le besedami: »Hvala Ti za pismo! Prav kmalu moram s Teboj govoriti. Počakaj me prihodnjo nedeljo v dvorani!« — — — sedaj čaka, dokler ne pride naposled on — Rolf skozi mala vrata za orglami in se ji približuje.

Počasi se pomika Magdalena proti nje-mu. Prosto in odprto zro njene jasne oči prilicea.

»Tukaj je tako zaduhlo,« pravi Rolf tiho. Nedaleč odtod je mala kapelica, ki stoji na starem, osamljenem, pozabljenem pokopališču. Pojdiva tja! Molče stopata oba skozi ozko, prazno ulico do odprtih, napol trohnelih vrat, Vatopita. Plevel poganja na pozabljenih grobovih. Ne križ, ne kamen ne pripoveduje imen onih, ki so jih tu nekaj zagrebili

k večnemu počitku. Vse prazno, mrzlo in mrtvo razen topfege, oživljajočega solnca, ki sije z modrega neba dol, in razen naših dveh prišlecev, ki se sprehajata v resnem razgovoru sem in tja.

Nehote prime Magdalena Rolfa za roko. Ta jo nalahno stisne, pa jo precej izpusti.

»Zakaj si mi pisala, Magdalena?«

»Zakaj? Vprašaj? Te li ni moje pismo potolažilo?« vprašuje začudeno.

»Tvoje pismo je bilo kakor kapljica mrzle vode na razbeljen kamen!«

»Nehaj, Rolf, zakaj pretiravaš? Sedaj veš, da nisem huda nate.«

»To sem vedel vsikdar. Preveč si blaga, da bi se nad kom jezila, pa naj ti je tudi zastrupil življenje. Tvoja duša ne pozna sovražstva. Pa, Magdalena, nekaj je v mojem življenju, o čemer ne morem govoriti.«

»Pa govoriva o čem drugem!« se lahno nasmehne Magdalena. Če si tudi kaj zagrešil, vem, da si obžaloval in premagal. Če mi hočeš kaj zaupati iz onih osmih let, bom vesela in srečna. Če ne — je tudi dobro!«

»Nimam mnogo povedati,« odgovarja Rolf mračno. »Vdovec sem. Moja žena je umrla, ko sva bila poročena komaj dve leti. Potem sem dolga leta potoval po svetu — in sedaj sem tu, da —«

»Da bi delil dobrote, vem,« ga prekine Magdalena.

Rolf obstoji in se upre na razpočen, staromoden vrč, ki zalija bolje ohranjen grob. Ves je blede. Temne, skoraj skupaj zrastle trepalnice nad temnimi, globoko vrtimi očmi dajejo vsemu obrazu nekaj tragičnega, žalostnega.

»O, da bi ti vedela, Magdalena — — — se mu izvije izza stisnjenih zob. »Zakaj ima moje igranje tako moč na ljudi? Zakaj trepetajo, kadar govorim o pogubljeni duši? Povem ti. Ker govorim iz dna svoje duše, kajti moja duša je — pogubljena!«

Magdalena se strese, pa le za trenutek. Potem ga prime nežno za roko.

»Ne, Rolf, motiš se. Tvoji živci so razburjeni — nič drugega. Godba, ki si se ji tako strastno udal, te popolnoma poziva in slabša tvoje stanje. Treba ti je mirne, prikladne sorodne duše, ki naj bi bila protiutež k tvoji —«

»Ne govori naprej!« jo prekine ostro. »Ne smem te poslušati. Spet budiš v meni, kar je zemeljsko in posvetno. Mislim sem, da sem premagal. In sedaj —«

Nepopisno nežno mu zre Magdalena v oko ter vprašuje tiho: »Rolf, ti naj li dam jaz svojo dušo?«

Rolf zmaje žalostno z glavo. »Pusti me Magdalena! Ne veš, kaj delaš! Z Bogom!« Na mah se obrne in izgine za cipresami.

Magdalena zre nekaj časa za njim v globoke misli zatopljena. Potem tudi ona zapusti s počasnimi koraki pokopališče.

(Dalje.)

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica
Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6
(tik za franciškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 4 1/4% brez kakega odbitka.

Kradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

UREDNIKOV PREDALČEK.

Neka radovednica nas poprašuje, kaj kščen je konec povesti »Izgubljenega sina«, veseli ali žalosten in katera nevesta je dobila Rolfa, ali Amerikanca Magdalena ali lepa Fatima. — Svoji ljubi bravski odgovarjamo, da zna biti konec te povesti zelo žalosten. Kajti če naši tiskarni preje zmanjka papirja, preden bi mogli povest dovršiti, potem Rolf ne bo dobil ne Magdalene, ne Fatime. In potem, draga radovednica, Rolfa priporočam Vam.

LISTNICA UREDNISTVA.

Gdč. T—r.: Razmerje, kakor je navadno med dijakom s polno oskrbo in gospodinj, katera ga ima v oskrbi, je pravno največkrat označiti kot takozvano inominatno (brezimno) pogodbo, gre tedaj za pravno razmerje, ki v zakonu ni natančno opredeljeno. Za presojo medsebojnih dolžnosti in pravic pogodbenih strank je tedaj pred vsem merodajna bodisi izrecno z besedami ali s konkludentnimi dejanja, nanašajočimi se na obstoječe običaje, izražena volja pogodbenikov. Vse je tedaj odvisno od sporazuma v označenem smislu. Vse, kakor je smatrati, da v smislu obstoječih običajev dijak, ki plačuje hrano in stanovanje v denarju, nima pravice gospodinjji odtegniti onega zneska, ki odpade na božične ali velikonočne počitnice. — V drugem navedenem slučaju pa, kjer se dijak združuje s svojimi živili in plačuje posebej še stanovanje in postrežbo, pa brez dvoma dijak ni dolžan za čas počitnic pošiljati živil, pač pa plačevati denarni prispevek za postrežbo in stanovanje. Potrebno in umestno je tedaj v takih slučajih se točno in natančno dogovoriti. — Sk. M.: Obrnite se z vprašanjem na trgovski in obrtno zbornico v Ljubljani. Priložite znamko za odgovor. — Koroški Slovenec: Beseda »servus« je latinska beseda in se pravi toliko kot »sluga«. Imamo pa dovolj lepih slovenskih pozdravov, ki se naj jih oprimmemo. — M. V.: Uporabljajte še vedno karte z rdečim križem. Naslov naj bo nemško pisan. Računati pa morate s tem, da velike množine pisem na ujetnike zastanejo Bog vé kje. — Š. F.: Družba sv. Hieronima v Zagrebu. — J. Kr.: Od vseh strani dobivamo vprašanja, kje spe podpore družinam v Ameriki bivajočih rednikov. Pojdite osebno na okrajno glavarstvo, in če se to ne gane, obrnite se naravnost na deželno vlado! — B. Sk.: 2 K smo oddali za Krekov spomenik. — J. Ku.: Potnega lista v imenovane kraje ni treba. — P. E.: Hvala lepa, prejeli, toda pre malo opilieno. — I. F.: Not za harmoniko ni. — J. St.: »Pozdrav iz domovine« ne izhaja več. Glasila za kmetsko odraslo mladino nimamo. Za dijake je »Mentor«. — Nekaj še zastalih vprašanj rešimo prihodnjic.

Književnost.

»Šmarnice« za leto 1918. so pravkar izšle. Knjižico je spisal znani govornik dr. Jos. Jerše pod naslovom »Lavretanske šmarnice«. Cena še ni končno veljavno določena, utegne pa biti 5 kron za lično vezan izvod.

Knjiga »Vojska na Balkanu«, spisala profesorja dr. V. Šarabon in A. Šušnik, ki je bila več let prepovedana, se zopet dobi. Cena za broširan izvod 7 K 15 v, elegantno vezan 11 K.

Obe knjigi se dobita v »Katoliški bukvarni« v Ljubljani.

Najlepši kras

za verande, balkona, okna itd. so brezimno moji svotovno znani

gorski viseči nagelji

Pošilja se povsod. Cenik zahtoj in franko.

Roman Brezovnik,
raspošiljalnica gorskih visečih klinčkov

Maribor 1072
Gabr. Hackl-ova ulica št. 3.

Kuverte s firmo, pisma, ručune itd.

izvršuje natančno po naročilu

Katoliška tiskarna
v Ljubljani.

SKRIVALNICA.



Kje je učitelj klavirja?

Strupe prehlajenja imenuje znanost doselej še ne natančneje poznanih zbujačev revmatičnih bolečin. Odstranjenje revmatičnih bolečin bo zatojre obstojalo v zatrtju teh »strupov prehlajenja« in se nam to posreči najbolje, ako boleča mesta prav živahno drgnemo in masiramo s Fellerjevim poživljajočim rastlinskim fluidom z znamko »Elzafluid«. Masira naj se z »Elzafluidom« tako dolgo, da se vsa tekočina na roki popolnoma posuši, pa se bo na bolečih mestih pojavil živahnejši obtok krvi in s tem popuščene bolečin. Premnogi zdravniki priporočajo za take masaže Fellerjevi fluid in ga je resnično smatrati za najpri- ljubljenejšo odrgnilno sredstvo. Obenem je pa najcenejše, zakaj steklenica stane samo 1 K 10 vin. Seveda ni moči manj nego 12 steklenic pošiljati po pošti in te stanejo franko 14 K 32 vin. 48 steklenic 51 K 32 vin. Naroče se edino pristne pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 16 (Hrvaško), kjer se tudi lahko obenem naroče Fellerjevo voljno odvajajoče rabarbarske kroglice z zn. »Elza-kroglice«, 6 škatlic za 7 K 37 vin. franko. Te kroglice imajo prednost vedne zanesljivosti in priljubljenosti pri starih in mladih, če so jih poskusili. (i)

Proda se

DOBRO OHRANJEN VELIK ŠTEDILNIK IN VELIKA ZELENA PEČ.

Več se poizve pri FRANC DOLENZU V KRANJU.

Za trgovino z meša-
nim blagom išče se

učenec

s primerno izobrazbo. Ponudbe je nasloviti na firmo S. Jenko in br. v Podgradu pri Ilir. Bistrici.

NADOMESTILO MILA

za pranje perila, izborno peneče in prekaša vse doselej v prometu se nabavljajoče izdelke. 1 zavoj t. j. 5 kg K 12.—, 1 zavoj z 10 kg K 23.—
Preprodajalci dobe popust pri naročbi celega za-
boja z 250 kosi. Belo mineralno milo za čiščenje
rok in linejšega perila, 1 zavoj 32 kosov K 14.—,
Nadomestek za toaletno milo v raznih barvah, le-
po dišeče, 1 zavoj 32 kosov K 18.—, Toaletno
milo s finim vonjem, roza barve, 1 zavoj 24 vel.
kosov K 18.—, Razpošilja po povzetju. Pri večjem
naročilu naj se pošlje polovica zneska naprej.
Najmanj se more naročiti en zavoj vsake vrste.
Izvožno podjetje v Zagrebu št. 1.
Petrinska ulica 3., III., telefon 23-27.

Priženitev.

Starejši samec, trezen in varčen, več kme-
tjstva, trgovstva in krčmarstva, z nekaj tisoč kro-
nami gotovine, se želi priženiti k priletni, dobro-
srčni vdovi z lastno trgovino oziroma gostilno in
nekaj zemljiščem ali s primerno kmetijo v večjem
kraju. — Prijave z natančno izjavo pod »Absti-
nent 1073« na upravo »Slovenca«.

Za večje povesstvo se išče takoj
majar (upravnik)

ki bi prevzel oskrbovanje živine. Prosto stano-
vanje, kos zemlje in plača po dogovoru. Oženjeni
z več delavnimi močmi imajo prednost. Pripravno
tudi za lahko pohabljenе invalide. Ponudbe pod
»Stalna služba« 1023 na upravo »Slovenca«.

Srbečico, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir,
zakonično zaščiteno »Skaboform« mazivo
mazilo. Popolnoma brez duha, ne maže.
Poskusni lonček K 2-30 veliki K 4—
porcija za rodbino K 11.— Zaloge za
Ljubljano in okolico: Lpkarna pri zlatem
olenu, Ljubljana, Marijin trg, 1520
Pošite na varstveno znamko »Skaboform«!

: SMRT: Podgane, miši



e popolnoma varno s sredstvom
»Attentod«. Ako ni vspolu, se donar-
je. Stotno zabval. Cena K: 3-30,
3 škatlic K 8.—, Stenice, usi, bolhe,
ščurki se uničijo z zalego vreo ra-
dikano s »Thiera«-sredstvom. Cena
K: 2-20, 3 steklenice K 6.—, Prašek
proti mrčesu dodan K 2.—.
Kemeny, Kaschau, Ograko, Poštini
predal 19-2.-13.

Brinje

za kuhanje žganja oddaja v večjih in
manjših množinah trvdka 2353

Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska c. 2.

Kranjska deželna podružnica

n. a. čezelne življenjske in rentne nezgodne in
jamstvene zavarovalnice

v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12/II

sprejema zavarovanje na doživetje in
smrt, združeno tud z vojnim riziko, otro-
ških dot., rentna in ljudska nezgodna in
jamstvena zavarovanja.

Javon zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Najugodnejši pogoji za vojno zavarovanje.

Zavod temelji na vzajemnosti. — Prospekti zastoj
in poštnine prosto. Sposobni zastopniki se sprejo-
majo pod najugodnejšimi pogoji. 5837

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 cm dolgimi orjankimi
Lorelej-kinimi lasmi, ki soz jih gubila
po 14 mesečni rabi pomade, ki sem
jo znašla samo. To je edino sred-
stvo proti izpadanju las, za njih rasi
in negovanje, za ojačitev lasišča,
pri moških krepeko pospešuje rast
brade, in že po kratki dobi daje lasem
in brad naravni bleisk in polnost,
in jih varuje pred prezgodnjim osive-
njem do najvišje starosti.

Lonček po K 6.—, K 10.— in K 15.

Po pošti se pošilja vsak dan po vsem
svetu s poštnim povzetjem ali dean
naprej iz tvornice, kamor je naslavljati
vsa naročila.



Ana Csillag, Dunaj I, Kohlmarkt II.

Avtomatična past



za podgane K 6-80, za miši K 4-80,
love brez nadzorstva do 40 zi-
vali v eni noči, ne zapuste ni-
kake sledi in se same zopet

nastavijo Past za ščurke »Rapid« vjame na ti-
soče ščurkov v eni noči, po K 6-90. Izborno de-
lujoči lovilec za muhe »Nova« komad K 4-20.
Povsod najboljši uspehi. Mnogo zahvalnic. Po-
šilja se po povzetju ali proti predplačilu. Pošt-
nina 90 v. Izvoz. trvd. Antner, Dunaj III, Neu-
Hnggasse 26-L.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Dovoljuje članom posojila proti poroštvu, zastavi živ-
ljenjskih polic, posestva, vrednostnih papirjev ali proti
zaznambi na službene prejemke.

Vračajo se posojila v 7¹/₂, 15 ali 22¹/₂ letih v
odsekih ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posojila, naj se obrne na pisarno v Ljubljani,
Kongresni trg štev. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915 519.848.40 kron.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4+4%
Deležnikov je bilo koncem leta 1915 1924 s 15.615 deleži,
ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6.089.850 kron.

Dobri dravski in laserski aparati

Znamena dovozna sila po avstrijski predplačilu. K 11 12. Laserski aparati. K 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Ženske lase

zmedene kupljenem po najvišji cenit. Že za 20 dkg po barvi in dolžini plačam 5-9 K. Spravljajte in pošiljate po pošti v zoro. Stanje samo 40 vrn. Denar dohite takoj. — V zlogi imam lepne izdelane kile 9-30 K. Če želite, pošiljate mali vzorec las in cenit. Točna pošta. Prodajam najboljšo barvilo za lase 6 K. — **L. Svetic** izdelovalnica kile **Rudolfovno**, nasproti rotovža.

Krmila manjka!

Zato se uporabljajo nadomestna sredstva za krmila. Da to krmo živina, perutnina **dobro prebavi** in popolnoma izkoristi, naj se pri-meša 2 krat na teden krmi, ena pest polna „**Mastin**“ to je dr. pl. Trnkóczy-a reditali prašek. „**Mastin**“ paket velja 1 K, 5 paketov 6 K, poštnine prosto. 5 paketov zadostuje za 3 mesece za enega vola, kravo ali prašiča, da se zreli.

Glavna zaloga:

Iekarna Trnkóczy
zraven rotovža v Ljubljani.

Mastin je bil odlikovan z najvišjimi kolajnami na razstavah: na Dunaju, v Parizu, Londonu in Rimu.

Na tisoče kmetovalcev hvali in rabi „Mastin“.



Najboljša gorenjska kosa se dobi celino v prvi gorenjski razpošiljalni
IVAN SAVNIK, KRANJ,

katere je lahka kot pero, izdelana iz fine, srebrno jeklene tvarine. — S to neprekostljivo koso lahko kosi vsaka ženska. Kdor še ni poskusil te kose, naj si jo naroči takoj, ker se je bati, da bodo pozneje zopet zmanjkale. **Za vsako koso se jamči.**

Dolgot in ceno kosa so:

cm	50	55	60	65	70	75	80	85	90
nosti	5	5 1/2	6	6 1/2	7	7 1/2	8	8 1/2	9
K	5	5,20	5,40	5,60	5,80	6	6,20	6,40	6,60

Trgovci pri vašem odjemu dobe popust.

Lišaje

garje, srbež, braste in druge kožne bolezni odstrani naglo in sigurno **Paratol**-domače mazilo. Ne maže, je popolno brez duha, torej se mora rabiti tudi čez dan. Velik lonček K 3-50 dvojno - velik lonček K 6.—. Dalje **Paratol**-posipalni prašek, ki varuje najbolj občutljivo kožo. 1 škatlja K 250. Oboje se dobiva po povzetju ali predplačilu pri tvrtki **Paratol-Werke, Budapest VII-10.** Btiza-ut. 27.

Nad 1,000.000 v rabi!



Ročno kolo je praktično orodje za vsakogar za široko razponu sredstev, germomonov, vrec, jader, oprom, mahov, plah, čevljev. — Razprodajalec popust. Cena kmp. šila K 5.—, povzeta stroški posebni. Izvoz šrebljev, varovalcev podplatov iz kovine in usaja, podkvice, celul. trakov za ševlje, čevlji, smole, okov za podplate in vojnih podplatov. **P. E. Lachmann**, Dunaj IX, Mosor-gasse 2, odd. 181.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6, za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge vsak delavnik dop. od 8. do 1. ure in jih obrestuje po

4 1/4 %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje vložnike, tako da dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krone 25 vinarjev na leto.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago pošne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadrudnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijoj ali brez nje na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. — Menjice se eskomptujejo najboljšje.

Vloge v „Ljudski posojilnici“ so popolnoma varno naložene, ker posojilnica daje denar na varna posestva na deželi in v mestih.

Rezervni zakladi znašajo okroglo en milijon kron. — Stanje hranilnih viog je bilo koncem leta 1916 okroglo 26 milijonov kron.

Sijajno bočočnost

malo turške in nove srečke avstrijskega Rdečega križa vsled njihove vedno zvišujoče se denarne vrednosti! Vsaka srečka zadela! Glavna dobilna znašnja čez

1,000.000 kron!

Natančno pojasnilo z igrainim načrtom razpošilja brezplačno. Srečkovno zastopstvo 12, Ljubljana.

Vsakovrstna domača semena,

suhe gobe, prazne vreče in druge pridelke kupuje trgovina s semeni

— PETER LASSNIKA NASL. —

SEVER & KOMP., Ljubljana, Marijin trg.



Miši - podgane stenice - ščurki

Izdoljevanje in razpošiljatev preizkuš. radikalno učinkujočega uničevaln. sredstva, za katero dohajajo vsak dan zahvalna pisma. Za podgane in miši K 5.—; za ščurke K 4.50; tinktura za stenice K 2.—; uničevalec moljev K 2.—; prašek proti mrčesom K 1.50 in K 3.—; sem spadajoči razprševalec K 1.20; tinktura proti ušem pri ljudeh K 1.20; mazilo za uši pri živini K 1.50; prašek za uši v obleki in perlu K 2.—; tinktura za bolhe pri pseh K 1.20; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničev. rastlin) K 3.—. — Pošilja po povzetju Zavod za pokončavanje mrčesa

M. Jünker, Zagreb 14, Petrinjska ulica 3.

Varujte

svoje vinograde, sadunosnike in vse rastline

pred listnimi ušmi, gosenicami in drugim mrčesom s škropljenjem z »Antifungin«-om ojačeno kalifornijsko lužno vodo. Radikal. zanesljiv učinek, nikako poškodovanje rastlin, zelo štedilno, v inozemstvu preizkušeno skozi več let s čudovit. učinkom. Cena: 1 liter 12 K (zadostja za 50 litrov). — Izvirna posoda 3 1/2 litra 32 K. Pošilja po povzetju ali predplačilu **M. Jünker v Zagrebu 14, Petrinjska ul. 3 (Hrvatsko).** Obširen prospekt in porabno navodilo zastoj. 616

Dobro „IKO“ ure

vsak občuduje in zaželi, kajti ona je mojstersko delo urarske umetnosti!

Razpošilja se po povzetju. Neugajajoče zamenjam.

- Kovinaste ure . . po K 24— 26— 32— 40— 60— 100—
- Srebrne ure . . . po K 70— 90— 100— 120— 200—
- Kovinaste verižice po K 2— 3— 4— 6— 10—
- Usnjate verižice . po K 1'60 2'80 4'80

Zlatnina in srebrnina v bogati izboril

Velika izbira ur, verižic, prstanov, lepoticja, daril itd. v velikem **krasnem ceniku**, katerega zahtevajte.

Lastna znamka „IKO“ svetovnoznana. — Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Svetovna razpošiljalnica

H. Suttner samo v Ljubljani št. 1

Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur.

Nobene podružnice.

